

תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים) (תיקון), התשפ"ו-2026

עדכוני לקוחות

ביום 14.7.2026 פורסם הנוסח הסופי של תיקון לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט-1999 (להלן: "**התקנות**"), אשר נדון בוועדת העבודה והרווחה ביום 15.6.2026, ובמסגרת זו אושרו שינויים משמעותיים שצפויים להשפיע באופן ישיר על המעסיקים והעובדים כאחד - בעיקר בכל הנוגע לאופן ביצוע הדרכות הבטיחות, לתיעודן, להנגשתן בשפות שונות ולהסדר ייעודי לעובדים זרים המועסקים בענף הבנייה. **תחילתן של התקנות נקבעה ל-16 באוקטובר 2026.**

להלן עיקרי התיקון והמשמעויות המרכזיות הנובעות ממנו:

• הסדרת זהות הגורם המעביר את ההדרכה

תקנה 3 לתקנות קובעת כי מחזיק במקום העבודה יקיים הדרכת עובדים בדבר מניעת סיכונים והגנה מפניהם באמצעות בעל מקצוע מתאים. התיקון מוסיף לתקנה זו הגדרה ל"בעל מקצוע מתאים" וקובע כי מדובר ב"אדם שהוא בעל ניסיון, כישורים והכשרה בנושא שלגביו ההדרכה ושחתם על הצהרה שערוכה לפי הטופס שבתוספת הראשונה, בדבר הניסיון, הכישורים וההכשרה שלו באותו נושא שבעניינו ההדרכה". עוד נקבע כי מחזיק במקום העבודה יצרף לפנקס ההדרכה הצהרה חתומה על ידי בעל המקצוע המתאים שהעביר את ההדרכה בהתאם לתוספת הראשונה ("הצהרת בעל מקצוע מתאים בדבר ניסיונו והכשרתו לביצוע הדרכה למניעת סיכונים לעובדים במקום עבודה"), וישמור אותה למשך כל התקופה שעד העברת הדרכה עדכנית באותו נושא.

• קביעת ברירת מחדל של הדרכה פרונטלית, לצד אפשרות להדרכה מקוונת או באמצעות לומדה

לפי התיקון, ההדרכה לפי תקנה 3(א) נדרשת להיות הדרכה פנים אל פנים (פרונטלית). עם זאת, מקום עבודה שבו מונה ממונה על הבטיחות יהיה רשאי לקיים את ההדרכה באופן מקוון או כהדרכת לומדה, בכפוף לכך שהממונה על הבטיחות אישר, בטופס לפי התוספת השנייה ("טופס הצהרת ממונה בטיחות בדבר הדרכה מקוונת או הדרכת לומדה"), כי ניתן לקיים את ההדרכה באופן זה, והאישור יצורף לפנקס ההדרכה. אפשרות זו **אינה חלה** על מחזיק במקום עבודה המבצע עבודות בנייה או בנייה הנדסית המחייבות הודעה לפי סעיף 192 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל-1970 (להלן: "**הפקודה**"), כלומר, עבודות בנייה או בנייה הנדסית שלמבצע שלהן אין יסוד סביר להניח שיושלמו בתוך פחות משישה שבועות.

בהקשר זה, אחד החידושים המרכזיים בתיקון הוא שדרישת השפה חלה כעת במפורש גם על ההדרכה עצמה. התיקון מגדיר הן "הדרכה פנים אל פנים (פרונטלית)", הן "הדרכה מקוונת" והן "הדרכת לומדה" כהדרכות המבוצעות בשפה המובנת לעובד או תוך הסתייעות באמצעי תרגום לשפה כאמור. בכך, בשונה מן המצב הקיים שבו ההסדרה המפורשת

של דרישת השפה הופיעה ביחס לתמצית המידע בכתב בלבד, מעוגנת כעת במפורש גם החובה להגיש את ההדרכה עצמה בעל פה בשפה המובנת לעובד.

• הרחבת חובות התייעוד בפנקס ההדרכה

לתקנה 6 נוסף פרט חדש, שלפיו יש לציין בפנקס ההדרכה את מספר הזהות, מספר הדרכון או כל מספר מזהה אחר שניתן לעובד על ידי רשות שלטונית. כמו כן, נוספה תקנה 6א, הקובעת במפורש כי פנקס ההדרכה יישמר במקום העבודה, ובמקום עבודה שבו מתבצעות עבודות בנייה או בנייה הנדסית - באתר הבנייה שבו מועסק העובד.

• שינויים בהנגשת מידע ובשפות ההדרכה

התיקון קובע כי תמצית המידע בכתב לעובד (תקנה 7) תימסר בעברית ובשפה נוספת המובנת לעובד, ובכך מחליף את הדרישה הקיימת כיום למסירה בעברית, בערבית ובשפה נוספת המובנת לרוב העובדים במקום העבודה.

בהתאם לכך, גם חובות העובד והמידע שחובה לפרסם על לוח המודעות במקום העבודה בנוגע לשם הממונה על הבטיחות (תקנות 13 ו-14) יוצגו בעברית ובשפה נוספת המובנת לרוב העובדים; נוסף על כך, נקבע כי במקום פרסום שמו של מפקח העבודה, יפורסמו שמו של נאמן הבטיחות, אם מונה, וכן פרטי הקשר של מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית במשרד העבודה.

• שינוי בחובות ההודעה על סיכונים חדשים

בהתאם לתקנה 9, הודעה על סיכונים חדשים או על שינוי בסיכונים קיימים במקום העבודה תימסר לממונה על הבטיחות ולנאמן הבטיחות, ואין עוד חובה למסור אותה למפקח העבודה האזורי או לרופא התעסוקתי המטפל במקום העבודה. בנוסף, יש לפרסם הודעה על כך בלוח המודעות במקום העבודה, בעברית ובשפה נוספת המובנת לרוב העובדים במקום העבודה.

• הוראת שעה לשנתיים - הדרכה נוספת לעובד זר המועסק בענף הבנייה

לצד ההסדרים הקבועים בתקנות, נקבעה הוראת שעה למשך שנתיים, מיום 16 באוקטובר 2026, שתעוגן בתקנה 3א. לפי הוראת השעה, מבצע בנייה לא יעסיק עובד זר בעבודות בנייה או בנייה הנדסית המחייבות הודעה לפי סעיף 192 לפקודה, אם חלף חודש ממועד כניסתו הראשונה לישראל והעובד טרם עבר את ההדרכה הנוספת לפי התקנות. עוד נקבעו הוראות מעבר לגבי עובד זר שכבר הועסק בעבודות כאמור ערב תחילת התקנות, ובלבד שביום פרסום התקנות טרם חלפו 18 חודשים ממועד כניסתו הראשונה לישראל. עובד כזה יידרש להשלים את ההדרכה הנוספת בתוך שלושה חודשים ממועד תחילת התקנות.

עוד נקבע כי עובד זר שהחל לעבוד אצל מבצע בנייה בתוך שלושת החודשים הראשונים מיום תחילת התקנות, ושבים פרסום התקנות טרם חלפו 18 חודשים ממועד כניסתו הראשונה לישראל, יידרש להשלים את ההדרכה בתוך שלושה חודשים ממועד כניסתו הראשונה לישראל או בתוך שלושה חודשים ממועד תחילת התקנות, לפי המאוחר.

ההדרכה הנוספת תבוצע על ידי אחד מגופי ההכשרה המפורטים בתקנה, ובהם מוסד להכשרה כהגדרתו בתקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), התשס"ז-2007, מוסד הכשרה שמפקח עבודה ראשי אישר לו לבצע קורס ממונים על הבטיחות, או מוסד לימודי של ארגון מעבידים או ארגון עובדים שיש להם פעילות משמעותית בענף הבניין, או של גוף משותף כאמור, שהוכר על ידי המינהל להכשרות מקצועיות ופיתוח כוח אדם במשרד העבודה.

ההדרכה הנוספת תהיה בשפה המובנת לעובד או תוך הסתייעות באמצעי תרגום לשפה כאמור, בהיקף של שמונה שעות לפחות, והיא תכלול, בין השאר, סיכונים חשמל, סיכונים בשימוש בכלים טעוני בדיקה, סיכונים בעבודה בגובה, סיכונים בעבודה בעומס חום, סיכונים של גורמים פיזיולוגיים, סיכונים בביצוע עבודות חפירה ואפשרות פנייה למוסד לבטיחות וגיהות לעניין סיכונים במקום העבודה.

נוסף על כך, מבצע בנייה המעסיק עובד זר ינהל נספח לפנקס ההדרכה שהוא מנהל לפי תקנה 6, ובו פרטים ייעודיים לגבי כל עובד זר, ובכלל זה שמו, מספר הדרכון או מזהה אחר, אזרחותו, מועד כניסתו לישראל לראשונה, מועד מתן ההדרכה הנוספת ושם המוסד שהעביר אותה. העובד הזר לא יישא בתשלום בעד ההדרכה הנוספת, וזמן ההדרכה ייחשב לחלק משעות העבודה.

התיקון מחזק את הדרישות לגבי אופן ביצוע ההדרכה, זהות מעביר ההדרכה, תיעוד ההדרכות והשפות שבהן יונגשו המידע והפרסומים לעובדים. בהתאם, מעסיקים יידרשו להיערכות תפעולית ומסמכית, לרבות התאמת מתכונת ההדרכות, מנגנוני התיעוד ואופן הנגשת המידע לעובדים. בין היתר, התיקון קובע מנגנון תיעודי מפורט יותר, מצמצם את האפשרות להסתמך על הדרכה מקוונת במקרים מסוימים, ומסדיר לראשונה הדרכה נוספת לעובדים זרים בענף הבנייה.

בהיבט המעשי, מומלץ לחברות למפות כבר כעת פערים לקראת כניסת התיקון לתוקף, ובכלל זה לוודא כי מעבירי ההדרכות עומדים בדרישות הכשירות; לבחון אם ניתן להמשיך במערך הדרכות מקוונות או בהדרכות לומדה בהתאם לתנאים החדשים; לעדכן את פנקסי ההדרכה, הטפסים והנהלים הפנימיים; לוודא כי המידע והפרסומים מותאמים לשפות הרלוונטיות; ובענף הבנייה, לקבוע מנגנון למעקב אחר מועדי הכניסה לישראל וההדרכה הנוספת של עובדים זרים.

היערכות מוקדמת כאמור עשויה לצמצם חשיפה לאי-עמידה בדרישות עם כניסת התקנות לתוקף ולאפשר הטמעה מסודרת יותר של השינויים הארגוניים הנדרשים, ומוצע לשלב זאת יחד עם ההיערכות הנדרשת לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) (תיקון), התשפ"ה-2026, אשר גם הן עתידות להיכנס לתוקפן ב-16.10.2026.

נשמח לעמוד לרשותכם בכל שאלה, הבהרה או הכוונה נוספת בנוגע למשמעות התיקונים ולהיערכות הנדרשת ליישומם.

עדכון זה נועד לספק מידע כללי ותמציתי בלבד והוא אינו מהווה ניתוח מלא או שלם של הסוגיות הנידונות, אינו מהווה חוות דעת משפטית או ייעוץ משפטי ואין להסתמך עליו.

אנשי קשר

חן מחלב
עורכת דין

לירון קרס
שותפה

הילה שמעון
שותפה